

УДК 780.8:780.647.2:78.071.1(477)»20»
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/96-1-20>

Роман ДИДИК,
orcid.org/0000-0003-1658-2343
аспірант кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна,) roman_didik@ukr.net

НАРИСИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ-АКОРДЕОНІСТІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ КОНКУРСНОГО РУХУ ХХІ СТОЛІТТЯ (на прикладі «Трофею Світу по акордеону»)

Конкурсний рух акордеоністів ХХІ століття постає основою популяризації жанру. У цьому аспекті, важливо пам'ятати про діяльність викладача, на різних етапах навчання та виховання музиканта-виконавця. Адже, підготовка учня / студента до змагання, процес тривалий, скрупульозних і не завжди увінчаний успіхом. Роль викладача – беззаперечна і нагальна. Саме викладач постає першою і вагомою підтримкою, першим критиком, психологом, носієм інноваційних методик які стимулюють та надихають учня до нових досягнень. Індивідуальний підхід, вмотивованість та витонченість психосоматики – запорука успішного виконавського досягнення.

Ми звертаємось до конкурсів які проводяться в Україні («Кубок Кривбасу», «Провесін», «Акорди Львова», «AccoHoliday», «Візерунки Прикарпаття», «Perpetuum mobile», імені Анатолія Онуфрієнка) кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття. На їхній основі, ми простежуємо гроно імен викладачів, чії виховані здобувають перемоги і тим самим активізують свій творчо-виконавський потенціал.

Нами класифіковано викладацький потенціал за рівнями триєдиної системи: заклади початкової мистецької освіти; заклади фахової передвищої освіти; заклади вищої освіти. Така конструктивність дає можливість бачити та ідентифікувати діяльність викладача, а через упорядкування та аналіз їхньої роботи у довідниковій літературі – простежувати подальший творчий шлях вихованців. Поетапність виконавського формування акордеоніста (школа – коледж – академія / університет) постає відбитком його досягнення в контексті привнесення кожного викладача у його розвиток.

Серед престижних світових акордеонних конкурсів ми схилиємось до «Trophée Mondiale de l'Accordéon», який з 2019 року став мистецьким плацдармом для українських виконавців та вершиною досконалості виконавства. Нами виокремлено низку українських акордеоністів (Віталій Козицький, Олексій Мурза, Ірина Серотюк, Роман Пунейко, Сергій Сапун) досягнення яких заслуговують аналізу і постають взірцем сучасної української академічної школи гри на акордеоні.

Ключові слова: акордеон, українська школа, викладач, виконавські конкурси акордеоністів, Трофей світу, досягнення, формування, популяризація.

Roman DYDYK,
orcid.org/0000-0003-1658-2343
Postgraduate Student at the Department of Vocal and Choral, Choreographic and Visual Arts
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Ukraine, Lviv region, Drohobych) roman_didik@ukr.net

ESSAYS OF THE ACTIVITY OF ACCORDION TEACHERS OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF THE COMPETITIVE MOVEMENT OF THE XXI CENTURY (using the example of the «Trophée Mondiale de l'Accordéon»)

The competitive movement of accordionists of the 21st century is the basis for popularizing the genre. In this aspect, it is important to remember the activities of the teacher at different stages of training and education of a musician-performer. After all, the preparation of a pupil / student for competition is a long, meticulous process and not always crowned with success. The role of the teacher is undeniable and urgent. It is the teacher who becomes the first and most important support, the first critic, psychologist, carrier of innovative methods that stimulate and inspire the student to new achievements. An individual approach, motivation and sophistication of psychosomatics are the key to successful performance achievement.

We turn to the competitions held in Ukraine («Kryvbass Cup», «Spring», «Chords of Lviv», «AccoHoliday», «Patterns Prykarpattia», «Perpetuum mobile», named after Anatoly Onufrienko) of the late 20th – first quarter of the 21st century. Based on them, we trace a cluster of names of teachers whose students achieve victories and thereby activate their creative and performing potential.

We have classified the teaching potential according to the levels of the triune system: institutions of primary art education; institutions of professional pre-higher education; institutions of higher education. Such constructivism makes it possible to see and identify the activities of the teacher; and through the arrangement and analysis of their work in reference literature, to trace the further creative path of the students. The gradual nature of the performing formation of an accordionist (school – college – academy / university) becomes a reflection of his achievements in the context of the contribution of each teacher to his development.

Among the prestigious world accordion competitions, we are inclined to the «Trophée Mondiale de l'Accordéon», which since 2019 has become an artistic springboard for Ukrainian performers and the pinnacle of performance excellence. We have singled out a number of Ukrainian accordionists (Vitaliy Kozyskyi, Oleksiy Murza, Iryna Serotyuk, Roman Puneyko, Serhiy Sapun) whose achievements deserve analysis and serve as a model for the modern Ukrainian academic school of accordion playing.

Key words: *accordion, Ukrainian school, teacher, accordionist performance competitions, World Trophy, achievements, formation, popularization.*

Актуальність проблеми. Акордеонне мистецтво ХХІ століття супроводжують досягнення та базис який розпочав свій формотворчий процес у другій половині ХХ століття. Основне надбання – кадри (викладачі, композитори, виконавці, науковці, методисти, організатори, адміністратори, тощо). Серед цієї когорти, вирізняється викладацький потенціал.

Тому, актуальність нашого дослідження базується на висвітленні імен тих викладачів, які працюють на результат. Звичайно, він може бути миттєвим, через певний період або відсутнім взагалі. Нами подано наступну гіпотезу: викладацький потенціал покликаний системно навчати і виховувати музиканта-акордеоніста на традиціях, досягненнях та інноваціях української школи, її методичних принципах, репертуарному надбанні, виконавських тенденціях, організаційно-популяризаторській діяльності.

Аналіз досліджень. Наукове надбання торкається довідникової літератури, де поміж іменами переможців фігурують імена викладачів та навчальні заклади. Така стратегія важлива для уніфікації надбань та відстеження розвитку певного музиканта від азів до професійності. Довідник А. Семешка (Семешко, 2009) – перша книга у Незалежній Україні яка узагальнила результати акордеонних персоналій, конкурсів та фестивалів в Україні і стала прикладом для формування аналогічних видань.

Таку мету висвітлення діянь Львівської баянно-акордеонної школи реалізували А. Душний та Б. Пиц. Їхній довідник (Душний & Пиц, 2010), став флагманом історичних рефлексій регіональної школи, а особливість – результати конкурсів (учасник / колектив – навчальних заклад – викладач), котрі засновані та систематично проводяться у регіоні Всеукраїнського («Візерунки Прикарпаття») та міжнародного («Perpetuum mobile») рівнів.

Підрозділ 3.2. із назвою «Мистецькі конкурси, засновані кафедрою та їх переможці» увійшов до науково-історичного довідника «Кафедра народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (Душний & Пиц, 2011). Перебіг подій та інновації конкурсу «Perpetuum mobile – 2019» знаходимо у публікаціях А. Душного та Б. Пица (Душний & Пиц, 2019: 1, 3) і

Ю. Бурди (Бурда, 2019). Наукові погляди на мистецькі проекти, їх значення та резонанс, а також сучасні тенденції конкурсно-фестивального руху баяністів-акордеоністів в Україні присвячені напрацювання А. Душного (Душний, 2012-2013; Dushniy, 2025: 35–39), Р. Кундиса, Н. Сторонської, В. Шафети, Р. Дидика та ін.

Ключова публікація на підтримку викладачів-акордеоністів початкової мистецької освіти подається у наступним чином «Становлення баяніста-акордеоніста початкової ланки навчання на прикладі конкурсу “Perpetuum mobile” (Дрогобич, 2018)» (Душний & Пиц, 2018: 82–85). Здобутки українських виконавців та колективів різних вікових категорій на Трофеї світу по акордеону / Trophée Mondiale de l'Accordéon висвітлено на офіційному сайті Confédération Mondiale de l'Accordéon (Confédération ...).

Мета статті – унаочнити діяльність українських викладачів-акордеоністів через виконавські конкурси ХХІ століття на прикладі «Трофею Світу по акордеону».

Виклад основного матеріалу. У авангарді акордеонного мистецтва нового тисячоліття вирізняється ряд провідних особистостей, діяльність яких спрямована на навчання та виховання музикантів від азів до професійності. Така тенденція спостерігається у контексті конкурсно-фестивального руху, активізації діяльності у акордеонних осередках України, міжнародній співпраці та культурно-мистецькому аспекті національного масштабу.

Помітний факт виокремлення та унаочнення діяльності викладачів у вищій школі, і тим самим меншою мірою приділяється увага до середньої ланки, і практично поза увагою залишається робота викладачів початкової мистецької освіти. Власне, початкова ланка постає пріоритетом прививання любові учня-початківця до інструменту, його азам опанування та розвитку фахової майстерності.

Якщо провести спостереження за триединою системою формування музиканта-акордеоніста, варто назвати низку імен представників різних регіонів України, діяльність яких активно простежується у ХХІ столітті. За основу взято активну участь вихованців провідних викладачів різних рівнів навчання та підготовки музикантів до конкурсного руху у Кропивницькому («Провесінь»),

Львові («Акорди Львова»), Дрогобичі («Візерунки Прикарпаття»), «Regretium mobile», імені Анатолія Онуфрієнка, Києві («АссоHoliday»), Кривому Розі («Кубок Кривбасу»).

1. Заклади початкової мистецької освіти вирізняються іменами П. Серотюка (Сокиряни), Л. Єчкалової, І. Платінової (Кривий Ріг), Ю. Лози (Шостка), Н. Качор (Черкаси), Т. Заїчко, Т. Нечмоні, І. Сафроніної (Вінниця), Л. Цуркан (Хмельницький), Р. Глика, Р. Яворського, Р. Кіци (Дрогобич), Л. Верещаки, А. Романенко, Т. Братанової, О. Кузьміної-Сліпченко, В. Крятенка (Полтава), С. Соколик (Моршин), В. Вербової (Остер), В. Ерделі (Великий Раковець & Білки), Ф. Щегельського, О. Удот (Скалюк), А. Марценюка, Т. Жилюк (Луцьк), Л. Нікітчук, Г. Ларчікової (Нетішин), М. Рожка (Новодністровськ), І. Куртого (Дашава), В. Піскляк (Сокаль), Є. Савон (Молочанськ), І. Іваночко (Трускавець), М. Паньківа (Великий Любін), І. Мельник (Перегінське), Л. Зубрицької (Болевів), Ю. Ісевича (Нижні Ворота), В. Поповича (Великий Бичків), М. Лавренюк (Гірка Полонка), С. Утенкової (Токмак), С. Передрія (Запоріжжя), Л. Снігірьової (Коростень), І. Греб (Славське), О. Мельник (Івано-Франківськ), А. Коритовського, Я. Олексіва (Львів), Н. Ільченко (Чернігів), А. Канаса (Збараж) та ін. Їхній внесок – фундамент формування юних музикантів, який базується на раціональному розвитку виконавської вправності, засадах елементарної виконавської культури, азам артистичної вправності, основах оперування виконавською аудиторією.

2. Заклади фахової передвищої освіти представляють імена, діяння яких ми вбачаємо у перемогах їхніх вихованців на різних конкурсах, навчання випускників у ЗВО із подальшою педагогічною діяльністю – В. Чумак, Ю. Чумак, С. Максимов, В. Гамар (Дрогобич), І. Говдиш, О. Личенко, С. Карась, В. Іванець, Л. Дацина, Я. Олексів (Львів), С. Стегней, В. Стегней (Ужгород), Г. Муращенко, К. Муращенко, Л. Ярмо, Є. Прокопенко (Вінниця), А. Тарасенко, Є. Жила (Дніпро), О. Корнєв (Дніпродзержинськ), С. Пелюк, А. Петриченко, В. Колядюк (Запоріжжя), О. Кміть, О. Горбачової, Ю. Максем, М. Дмитришин, З. Турко (Тернопіль), О. Голоднюк, А. Нікіфорук (Хмельницький), Ю. Лелюшкін (Суми), Д. Ільїн, Д. Скамарохова (Кривий Ріг), В. Губанов (Житомир), Ф. Щегельський, В. Милогородська, В. Громадський, В. Рокош, В. Суворов (Луцьк), П. Кравчук, Н. Моргоч (Чернівці), А. Стрига (Чернігів), Л. Хороший, В. Хороша (Черкаси) та ін.

Формування виконавської майстерності акордеоніста базується на засадах української школи крізь призму традицій та спадковості окремих регіональних та авторських шкіл. Результат виконавської підготовки свідчить про професійність та стійкість траєкторії формування студента-музиканта, його технічну та динамічно-штрихову парадигму, вдосконалення сценічної витримки та артистичної культури, вміння комунікації та трансформації у відповідності до мистецьких реалій.

3. Заклади вищої освіти у часопросторі ХХІ століття вирізняються імена представників різ-

ного покоління які розкривають та примножують традиції української школи акордеонного мистецтва новими педагогічними надбаннями крізь призму виконавських здобутків своїх вихованців – М. Давидов, А. Семешко, С. Грінченко, П. Фенюк, Є. Черказова, В. Заєць, А. Дубій, Ю. Федоров, В. Самітов, К. Жуков, В. Скрипниченко (Київ), О. Назаренко, А. Гайденко, І. Снедков, О. Міщенко, А. Стрілець (Харків), Я. Ковальчук, Д. Кужелев, Є. Дацина, С. Карась, Я. Олексів (Львів), Е. Мантулев, А. Душний, В. Шафета (Дрогобич), А. Сташевський (Луганськ & Харків), В. Воєводін, А. Нижник (Донецьк)¹, В. Мурза, І. Єргієв, С. Брикайло (Одеса), Б. Парумба, Вл. Князєв (Івано-Франківськ), Є. Іванов, П. Зуєв, А. Єрьоменко (Суми), В. Дорохін, М. Шумський (Ніжин), В. Корчагін (Рівне) та ін..

Професійний розвиток музиканта-акордеоніста постає свідченням найвищої майстерності, яка екстраполюється до рівня пізнання виконавства через переосмислення. Тут варто наголосити на фронтальність виконавського інтонування, культуру звуковидобування, мистецтво інтерпретації, виконавську культуру та виконавський тонус музиканта в цілому, артистичний універсум музиканта-виконавця як вищий ступінь досконалості, тощо. Такий симбіоз виконавської підготовки постає свідченням найвищих виконавських досягнень на національних (міжнародних) та світових конкурсах («Фогтландські дні музики», «Trophée Mondiale de l'Accordéon», «World Accordion Championship», «Premio Internazionale di Fisarmonica»).

Пропонуємо простежити поетапне формування акордеоніста *школа – коледж – академія / університет* та вплив на такий процес викладацького потенціалу. Як приклад, візьмемо виконавців, чий імені вписані «золотими буквами» в українську акордеонну школу на основі виконавської досконалості та здобутків на світових виконавських конкурсах.

Серед престижних світових акордеонних конкурсів ми схиляємось до «**Trophée Mondiale de l'Accordéon**». Саме цей конкурс розкрив горизонти українських виконавців різних вікових категорій, дав можливість демонструвати своє мистецтво виконавським колективам, долучатися до складу журі провідним викладачам різних рівнів та композиторам. І це паралельно до делегатів від України до СМА (Є. Черказова, І. Саєнко, А. Душний, Я. Олексів).

Віталій Козицький – музикант із витонченою «перлинною» технікою, неперевершеною виконавською харизмою, високою культурою музичної інтерпретації та мікро, макро інтонацією. Основні гри на акордеоні та любов до музики і її багатогранного звучання прививала викладач Вінницької ДМШ № 2 Г. Антонів. Наступний вишкіл музиканта, розвиток його виконавського потенціалу та перші виконавські здобутки Віталій шліфує в класі Л. Яроко у Вінницькому музичному учи-

¹ Виключно до 2014 року.

лищі. Найвищий ступінь виконавської зрілості, мистецтво виконавської естетики та культури виконавства музикант здобуває у класі М. Давида в НМАУ ім. П. Чайковського. У арсеналі його конкурсних здобутків, перемога на «Провесні» (Кіровоград, 2004, 1 премія; 2005, Гран-Прі), «Кубок Кривбасу» (Кривий Ріг, 2006, 2 премія), «АссоHoliday» (Київ, 2007, 2 премія), «Фогтландські дні музики» (м. Клінгенталь, Німеччина, 2008, 1 премія) (Семешко, 2009: 75).

Олексій Мурза – спадкоємиць музичної династії сім'ї Мурза (Володимир Мурза, баян; Олександр Мурза, балалайка; Людмила Мурза, Світлина Мурза, домра). Серед наставників, І. Себов у ДМШ № 5 м. Одеси та В. Касьянов у Одеському училищі культури і мистецтв ім. К. Данькевича. Варто наголосити, ключовий внесок у фахову підготовку Олексія протягом всіх етапів становлення його як музиканта здійснив батько Володимир Мурза, у класі якого він навчався в Одеській НМА ім. А. Нежданової. Серед виконавських перемог – Гран-Прі (2009) та 1 премія (2012) на конкурсі «Perpetuum mobile» у Дрогобичі, 3 премія на «Кубку світу» у м. Озімо (Італія, 2017), 3 премія (2020) та 1 премія (2021) на «Трофеї світу» у Франції (Душний & Пиц, 2010: 105; Confédération ...).

Ірина Серотюк – музикант, яка активно домінує у сольному, ансамблевому та камерному виконавстві. Початкову музичну освіту здобуває в класі свого батька П. Серотюка у Сокирянській ДМШ. Саме батько, на основі власного педагогічного й методичного досвіду розробляє індивідуальну методику навчання для Ірини, де поступовість опанування репертуаром різних стилів та жанрів постає міксуванням «між можливістю та потребою – на результат», постійною опорою на участь у виконавських конкурсах (Україна, Італія, Польща, Німеччина) як поетапного формотворчого зростання. Навчання в коледжах фокусується на методиці Д. Ільїна у Кривому Розі та В. Мурзи в Одесі. Саме такою була побудова процесу педагогічної домінанти на проєкцію повного заглиблення у принципи акордеонного виконавства в класі В. Мурзи у Одеській НМА ім. А. Нежданової. Варто виокремити (частково) знакові перемоги на конкурсах різних років навчання: «Citta di Castelfidardo» (Італія, 1999, 1 премія; 2001, 3 премія; 2005, 1 премія); «Фогтландські дні музики» (Німеччина, 2001, 1 премія); «Провесін» (Кіровоград, 2005, Гран-Прі), «Кубок Кривбасу» (Кривий Ріг, 2006, 1 премія) та ін. У дуеті: з сестрою Марією – «Зірки баяна на Запоріжжі» (Запоріжжя, 2003, 1 премія), «Citta di Castelfidardo» (Італія, 2005, 1 премія), «Акорди Львова» (Львів, 2006, 1 премія); з Хр. Андрухів (скрипка) – «Perpetuum mobile» (Дрогобич, 2014, 1 премія) (Семешко, 2019: 133; Душний, Пиц, 2010: 98). Водночас, Ірина концертує у камерних дуетах з бандурою та кларнетом, фокусуючись на виконанні академічної, естрадної та сучасної музики.

Роман Пунейко – представник Львівської акордеонної школи, музикант елітарної естетики виконавської культури та інтерпретаційної моделі

класичної і сучасної музики. Його становлення як акордеоніста пройшло у класі Л. Одинак (Самбірська ДМШ), де він із самих перших кроків систематично бере участь у конкурсах («Візерунки Прикарпаття» та «Perpetuum mobile»), розвиває своє вміння образного мислення та художнього бачення музичних творів. Відтак, продовжує навчання у Львівській спеціалізованій школі-інтернат ім. С. Крушельницької, а з часом – Львівській НМА ім. М. Лисенка у класі Ярослава Олексіва. Саме вплив викладача, велика вимога до себе та систематизація процесу «*навчатися та розвиватися*» дали плідні результати. Концертна діяльність та постійна участь у конкурсних змаганнях України та Європи, широка палітра репертуару та його витонченість у індивідуальній інтерпретації увінчана перемогами: «Perpetuum mobile» (Дрогобич, 2011, 2 премія; 2017, Гран-Прі; 2018, 1 премія; 2019, Гран-Прі); «Візерунки Прикарпаття» (Дрогобич, 2017, 1 премія); Фестиваль акордеонної музики у Перемишлі (Польща, 2018, 3 премія); «Баянне коло на Запоріжжі» (Запоріжжя, 2018, 1 премія; 2019, Гран-Прі); «InterSvitiaz accomuzic» (Луцьк, 2018, 1 премія, 2019, Гран-Прі); «Арт-Домінанта» (Харків, 2019, 2 премія); Фестиваль акордеоністів у Лондоні (Велика Британія, 2021, 1 премія); «Vilnius 2023» (Литва, 2023, 3 премія); «Trophée Mondiale de l'Accordéon» (Франція, 2020, 2 премія; 2022, 1 премія) (Пиц & Душний, 2011: 59; Душний & Пиц, 2019: 1, 3; Confédération ...; Лауреати 2018 ...). Виконавська технологія музиканта вирізняється емоційним наповненням, рельєфністю художньо-образного інтонування, відчуттям власного стилю та манери подання виконавського матеріалу слухачській аудиторії.

Сергій Санун – самий юний представник Львівської акордеонної школи, який сьогодні гордо заявляє про українське академічне мистецтво у світі. Виконавські традиції глибоко закладені його першим наставником Юрієм Лозою у Шосткинській ДШМ. Опановуючи репертуар українських та європейських композиторів, викладач робить акцент на перцепції сприйняття та відтворення музики, що послідовно закарбується у підсвідомості Сергія, та розкриває його як юного музиканта із власним виконавським шармом. Така специфіка роботи дає результат через активну конкурсну позицію. Крок за кроком юний музикант підкорює виконавські вершини: «Нове обличчя» (Київ, 2019, Гран-Прі); «Perpetuum mobile» (Дрогобич, 2019, 1 премія); «Візерунки Прикарпаття» (Дрогобич, 2019, 1 премія); «International Open Trophy» в рамках «Trophée Mondiale de l'Accordéon» (Лопе, Португалія, 2019, 3 премія) (Бурда, 2019; Лоза, 2019).

Можливість професійного опанування виконавською майстерністю спонукають Сергія шліфувати своє мистецтво у Львові. Він вступає до Львівської спеціалізованої школи-інтернату ім. С. Крушельницької, а по закінченню, продовжує навчання у Львівській НМА ім. М. Лисенка у класі Ярослава Олексіва. Талант педагога та цілеспрямованість Сергія – велика праця над усвідомленням того «Що та Як грати?» та «Чому саме так?», дає розуміння

музики різних епох. Мотивація – максимальна досконалість володіння інструментом та багатогранністю виконавської інтерпретації, тренінг виконавського мислення із позиції психотехніки та внутрішнього переосмислення музичної тканини. ТанDEM *учень – вчитель* дав плідний результат – «Trophée Mondiale de l'Accordéon» (Франція, 2022, 2 премія; 2023, 3 премія; 2024, 2 премія; 2025, 1 премія) (Шосткинський ...).

Серед вагомих перемог на «Trophée Mondiale de l'Accordéon» варто відзначити здобутки українських виконавців останнього десятиліття: Максим Гафич (1 премія у «Masters», 2017); «АККО Quartet» (1 премія у «Chamber Music Senior», 2019); дует «Sound Eternal»: Віктор і Василь Кравчуки (1 премія у «Music World», 2019); Миколи Синягівський (1 премія у «Junior Classique», 2021; 2 премія у «Senior Classique», 2022); Павла Гільченка (1 премія у «Senior Variete», 2022); Володимира Кашути (3 премія (2019) та 2 премія (2023) у «Senior Variete»); Віктора Недвиги (2 премія у «Masters», 2023); Артема Іщенка (1 премія у «Junior Classique», 2022; 3 премія у «Senior Classique», 2023 та 2 премія у 2025); Владислава Грицуна (3 премія у «Junior Variete», 2022; 1 премія у «Junior Classique», 2023; 2 премія у «Masters», 2024); Дениса Снігирьова (1 премія у «Composers Classique», 2022); ансамблю «Glissant» (1 премія у «World Music», 2022); тріо «Freedom Sound» (2 премія у «World Music», 2022); дует: Павло Архипенко, Максим Мельниченко (1 премія у «Senior Chambel Music», 2021); дует: Роман Клинковський, Ярослав Лішкович (1 премія у номінації «World Music», 2023) (Confédération ...).

Знаковий 2023 рік для української акордеонної школи – перемогу у «Trophée Mondiale de l'Accordéon» номінації «Senior Classique» виборюють відразу три представники: 1 премія – Денис Снігирьов (НМАУ ім. П. Чайковського, клас Костянтина Жукова), 2 та 3 премії – Артем Іщенко та Микола Синягівський (ЛНМА ім. М. Лисенка, клас Ярослава Олексіва). Своєю майстерністю, музиканти піднесли українську школу до вершин виконавства та гордо підтвердили високий рівень української школи гри на акордеоні у контексті світового академічного акордеонного мистецтва.

В контексті «Трофею світу» масштабно проводиться Відкритий міжнародний Трофей світу по акордеону. Це потужний плацдарм для виявлення та популяризації виконавців різних рівнів. Особливий акцент щодо українського представництва – учасники закладів початкової мистецької освіти.

Так, серед акордеоністів різних вікових категорій останніх років перемоги здобули: Микола Іванов (2020, 2022, 1 премія), Іван Гомольський (2020, 1 премія; 2022, 2 премія), Максим Шехушев (1 премія, 2025), Ельдар Єфіменко (2 премія, 2025), Артур Доцяк (2020, 2 премія), Владислав Грицун (2020, 2 премія), тріо акордеоністів «Лтава» (2023, 2025, 2 премія; 2024, 1 премія), квінтет акордеоністів «Smile» (2023, 2024, 2 премія; 2025, 1 премія),

ансамблі «Мрія» та «Полтава» (2023, 3 премія), дует «Forte» (2024, 2 премія), «AccoLada» (1 премія, 2024), «Fiery» (2024, 2 премія), ансамбль «Smile» (2025, 2 премія), оркестр акордеоністів Дрогобицького ФМК ім. В. Барвінського (2024, 1 премія), Максим Гафич (2020, 1 премія), Захар Євтушенко (2023, 1 премія), Ростислав Чворсюк (2023 2025, 2 премія; 2024, 1 премія), Дарія Дьолог (2024, 3 премія), дует: Ростислав Чворсюк (баян) та Дмитро Шулдак (скрипка, 2025, 1 премія), Ростислав Чворсюк та Камерний ансамбль УДУ ім. М. Драгоманова (2025, 2 премія) (Confédération ...).

Таке гроно перемог свідчить про фаховий рівень підготовки українських музикантів, ансамблів та оркестрів. Певним критерієм активної участі у Трофеї постає національний відбір на базі Дрогобицького конкурсу «Perpetuum mobile» та рекомендація переможців до безкоштовної участі у Трофеї у форматі он-лайн та оф-лайн. Наголошуємо – Confédération Mondiale de l'Accordéon з початку російсько-української війни відмінила вступні внески на участь у Трофеї для українських виконавців та колективів, що неабияк мотивує брати активну участь та здобувати перемогу для України на мистецькому фронті.

Ще один вагомий факт! До складу журі Трофею та Відкритого Трофею в останні роки, активно запрошують *композиторів* Володимира Зубицького та Володимира Рунчака, *викладачів мистецьких шкіл* (О. Сергієнко, 2022; Л. Цуркан, 2022; О. Рунчак, 2024, 2025; Г. Завгороднього, 2024; О. Мельник, 2024; Л. Падій, 2025; О. Володька, 2025), *закладів вищої освіти* (А. Стрільця, 2020 та А. Дубія, 2022-2025), *переможців попередніх років* (Д. Снігирьова та П. Гільченка, 2024-2025; Р. Пунейка, 2024, дует: П. Архипенко та М. Мельниченко, 2022). Така палітра триєдиної системи навчання, виховання та підготовки українських музикантів-акордеоністів – свідчення кропіткої діяльності кожного із членів журі та української школи загалом, затребуваність досвіду та фаховості у культурно-мистецькому середовищі світового масштабу.

Висновки. У контексті нашої розвідки, чітко простежується гроно викладачів, що активно працюють у виконавській підготовці музикантів на певному етапі. Це перша спроба цілісно охопити викладацький потенціал української акордеонної спільноти, раціоналізувати послідовність та навести приклади досягнення представників різних сфер у підготовці виконавця світового рівня. Окресливши низку виконавських конкурсів України, нами виокремлено один із найпрестижніших світових конкурсів – Трофей світу по акордеону, який починаючи з 2019 року масштабно розкриває потенціал українських музикантів та колективів крізь призму Дрогобицького міжнародного конкурсу баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile». Тому, викладацький потенціал має ключове та беззаперечне місце у формуванні української школи гри на акордеоні в соціокультурному просторі сучасності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бурда Ю. XII Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile» у Дрогобичі: ювілеї та прем'єри. *Майдан: дрогобицька інтернет-газета*. 2019. 23 травня. URL: <http://maydan.drohobych.net/?p=68580> (дата звернення 5.02.2026)
2. Душний А. «Львівські народно-інструментальні традиції» як чинник пропаганди музичного мистецтва XXI століття. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. 2012-2013. Вип. 26-27. С. 173–177. URL: <https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/21145/1/Андрий%20Душний%20С.173-177.pdf>
3. Душний А., Пиц Б. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва: довідник. Дрогобич: Посвіт, 2010. 216 с.
4. Душний А., Пиц Б. Становлення баяніста-акордеоніста початкової ланки навчання на прикладі конкурсу «Perpetuum Mobile» (Дрогобич, 2018). *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy* / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Pnytskyj]. Konin – Użhorod – Drohobycz: Posvit, 2018. Pp. 82–85.
5. Душний А., Пиц Б. XII Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Perpetuum mobile». *Франківець*. 2019. Травень. № 5 (270). С. 1, 3.
6. Лауреати 2018. Сайт ЛНМА ім. М. Лисенка. URL: <https://lnma.edu.ua/about-us/nashi-laureaty/laureaty-2018/> (дата звернення 10.03.2026)
7. Лоза Ю. Сергій Сапун повернувся з конкурсу баяністів-акордеоністів «Візерунки Прикарпаття» з черговою нагородою. *Shostka-News*. 2019. 3 грудня. URL: <https://shostka-news.com/sergij-sapun-povernuvsvya-z-konkursu-bayanistiv-akordeonistiv-vizerunki-prikarpattya-z-chergovoyu-nagorodoju/> (дата звернення 10.01.2026)
8. Пиц Б., Душний А. Кафедра народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка: наук.-іст. довідник / [Гол. ред. І. Фрайт]. Дрогобич: Посвіт, 2011. 196 с.
9. Семешко А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі XX – XXI століть: довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.
10. Шосткинський музикант повернув «Трофей Світу» Україні, здобувши I премію у міжнародному конкурсі «Trophée Mondial» у Франції. *Shostka-News*. 2025. 30 листопада. URL: <https://shostka-news.com/шосткинський-музикант-повернув-трофей/> (дата звернення 10.02.2026)
11. Confédération Mondiale de l'Accordéon. URL: <https://www.cma-accordions.com/> (дата звернення 25.02.2026)
12. Dushniy A. Modern accordion competitions in Ukraine: today's view. *Horizonty umenia 12: Zbornik prispievkov z medzinárodnej vedeckej webovej konferencie (05.09.2025 – 15.09.2025, Akadémia umení v Banskej Bystrici, Fakulta múzických umení)*. Banská Bystrica, 2025. Pp. 35–39. URL: https://fmu.aku.sk/images/uav/HU_12/HU12_zbornik_prispievkov.pdf

REFERENCES

1. Burda, Yu. (2019). *XII Mizhnarodnyi konkurs bayanistiv-akordeonistiv «Perpetuum mobile» u Drohobychi: yuvilei ta prem'ery* [XII International Competition of Bayan-accordionists «Perpetuum mobile» in Drohobych: anniversaries and premieres]. *Maidan: drohobyska internet-hazeta*. 23 travnia. URL: <http://maydan.drohobych.net/?p=68580> (data zvernennia 5.02.2026) [in Ukrainian]
2. Dushniy, A. (2012-2013). «Lvivski narodno-instrumentalni tradytsii» yak chynnyk propahandy muzychnoho mystetstva XXI stolittia [«Lviv Folk Instrumental Traditions» as a Factor in the Promotion of Musical Art of the 21st Century.]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Mystetstvoznavstvo*. Vyp. 26-27. Pp. 173–177. URL: <https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/21145/1/Andrii%20Dushnyi%20S.173-177.pdf> [in Ukrainian]
3. Dushniy, A. & Pyts, B. (2010). Lvivska shkola baianno-akordeonnoho mystetstva [Lviv school of bayan-accordion art]: *dovidnyk*. Drohobych: Posvit. 216 s. [in Ukrainian]
4. Dushniy, A. & Pyts, B. (2018). *Stanovlennia bayanista-akordeonista pochatkovoї lanky navchannia na prykladi konkursu «Perpetuum mobile» (Drohobych, 2018)* [The formation of a bayan-accordionist of the initial level of education on the example of the competition «Perpetuum mobile» (Drohobych, 2018)]. *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy* / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Pnytskyj]. Konin – Użhorod – Drohobycz: Posvit. Pp. 82–85. [in Ukrainian]
5. Dushniy, A. & Pyts, B. *XII Mizhnarodnyi konkurs bayanistiv-akordeonistiv «Perpetuum mobile»* [The XII International Bayan-accordionist competition «Perpetuum mobile»]. *Frankivets*. 2019. Traven. № 5 (270). Pp. 1, 3. [in Ukrainian]
6. *Laureaty* (2018) [Laureates]. *Sait LNMA im. M. Lysenka*. URL: <https://lnma.edu.ua/about-us/nashi-laureaty/laureaty-2018/> (data zvernennia 10.03.2026) [in Ukrainian]
7. Loza, Y. (2019). *Serhii Sapun povernuvsvia z konkursu bayanistiv-akordeonistiv «Vizerunki Prykarpattia» z chervovoiu nahorodoiu* [Serhii Sapun returned from the Bayan-accordionist competition «Patterns of Prykarpattya» with another award.]. *Shostka-News*. 3 hrudnia. URL: <https://shostka-news.com/sergij-sapun-povernuvsvya-z-konkursu-bayanistiv-akordeonistiv-vizerunki-prikarpattya-z-chergovoyu-nagorodoju/> (data zvernennia 10.01.2026) [in Ukrainian]
8. Pyts, B. & Dushniy, A. (2011). *Kafedra narodnykh muzychnykh insturmentiv ta vokalu Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Department of Folk Musical Instruments and Vocals of the Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University]: nauk.-ist. dovidnyk / [Hol. red. I. Frait]. Drohobych: Posvit, 2011. 196 s. [in Ukrainian]
9. Semeshko, A. (2009). *Baianno-akordeonne mystetstvo Ukrainy na zlami XX – XXI stolit* [The art of the accordion and bayan of Ukraine at the turn of the 20th and 21st centuries]: *dovidnyk*. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 244 s. [in Ukrainian]
10. *Shostkynskiy muzykant povernuv «Trofej Svitu» Ukraini, zdoxuvshy I premiiu u mizhnarodnomu konkursi «Trophée Mondial» u Frantsii* (2025) [The Shostka musician returned the «Trophy of the World» to Ukraine, winning first prize in the international competition «Trophée Mondial» in France]. *Shostka-News*. 30 lystopada. URL: <https://shostka-news.com/shostkynskiy-muzykant-povernuv-trof/> (data zvernennia 10.02.2026) [in Ukrainian]
11. Confédération Mondiale de l'Accordéon. [World Accordion Confederation] URL: <https://www.cma-accordions.com/> (дата звернення 25.02.2026) [in France]
12. Dushniy, A. (2025). Modern accordion competitions in Ukraine: today's view. *Horizonty umenia 12: Zbornik prispievkov z medzinárodnej vedeckej webovej konferencie (05.09.2025 – 15.09.2025, Akadémia umení v Banskej Bystrici, Fakulta múzických umení)*. Banská Bystrica. Pp. 35–39. URL: https://fmu.aku.sk/images/uav/HU_12/HU12_zbornik_prispievkov.pdf

Дата першого надходження статті до видання: 23.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 30.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 22.04.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)